

Yttrande avseende myndigheternas förslag angående markavståenden för naturvårdsändamål

Södra har beretts möjlighet att yttra sig över Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss av Skogsstyrelsens rapport 2025:14 *Analys av markavståenden för naturvårdsändamål enligt jordförvärvslagen* samt Jordbruksverkets och Skogsstyrelsens *redovisning av regeringsuppdraget Förslag till ändrade regler om markavståenden enligt jordförvärvslagen* (Dnr: LI2026/00492).

Södra skogsägarna är Sveriges största skogsägarförening med fler än 50 000 familjeskogsbrukare som medlemmar. Tillsammans äger Södras medlemmar en världsledande industri som förädlar skogsråvaran till förnybara produkter inom massa, trä, byggsystem, flytande bioprodukter och energi. I vår skogsindustri jobbar 3 400 medarbetare och under 2025 omsatte Södra drygt 28 miljarder kronor.

Södras synpunkter

Södra delar bedömningen att den aktuella bestämmelsen i jordförvärvslagen leder på sikt till en betydande förskjutning av markägandet från fysiska till juridiska personer. Det som framgår i rapporten angående bestämmelsens påverkan på marknaden för skogsfastigheter genom högre prisnivåer och försämrade möjligheter för enskilda skogsägare att kunna förvärva mark på den öppna marknaden, är något som också upplevs av våra medlemmar i praktiken.

Regleringen i Jordförvärvslagen syftar till att upprätthålla en balans mellan fysiska och juridiska personers markägande, och Södra delar uppfattningen att det är något eftersträvänsvärt och att regleringen behövs. Det enskilda ägandet och familjeskogsbruket bidrar till en levande landsbygd och variation inom skogsbruket. Södra välkomnar därför att Regeringen vill värna balansen i ägandet genom att se över lagstiftningen. Det blir särskilt viktigt att säkerställa att naturvårdsavsättningar inte leder till en oönskad förskjutning av markägandet för det fall ytterligare naturvårds- och restaureringsåtgärder krävs för att uppfylla internationella åtaganden de kommande åren.

Möjligheten till förvärv genom att tillgodoräknas markavståenden för naturvårdsändamål motiveras främst av att det ger incitament att avstå mark för formellt skydd. Södra menar att de möjligheterna inte borde påverkas nämnvärt och att de verktyg som finns för att få till olika typer av naturvårdsavsättningar är tillräckliga.

Södra anser därför att myndigheternas alternativ 2 bör genomföras, så att möjligheten att tillgodoräkna markavståenden till staten för naturvårdsändamål som grund för förvärv av privatägd mark tas bort. På så sätt stärks jordförvärvslagens syfte samtidigt som konkurrensförhållandena på fastighetsmarknaden förbättras för enskilda skogsägare.

Södra tillstyrker alltså myndigheternas förslag, och förordar alternativ 2.

För Södra skogsägarna

Malin Pettersson, näringspolitisk specialist